

ESAS NO : 1988/10

KARAR NO: 1988/16

ÖZET: Mülkiyet hakkına vaki müdahalenin men'ine karar verilmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

28.3.1988 gün
20122 sayılı

K A R A R

Davacı : Kemal Yılmaz, Ali oğlu Pirhasanlar Köyünden olup Karyağdı Mah.Oturur.Elmalı/ANTALYA
Davalı : D.S.İ Genel Müdürlüğü 13.Bölge Müdürlüğünü temsilen 132. Teknik Şube Müdürlüğü/ Elmalı

O L A Y :1- Mülkiyeti davacıya ait olup, Elmalı İlçesi, Pirhasanlar Köyü,Kocabend mevkinde bulunan 239 parsel sayılı taşınmazın bir bölümünden davalı İdarece sulama kanaleti geçirilmiştir.

Davacı, sulama kanaletinin geçirilmesi sonucu parselin yolla bağlantısının kesildiğini belirterek, sözü edilen kanaletin yola çıkışı sağlayacak kadar kısmının sökülmesi ve yerine sifon yapılması istemini içeren 14.11.1986 günlü dilekçeyle İdareye başvurmuştur.İdarece "projede gerekli görülen yere sifon yapıldığı, ilavesifon yapılmasının teknik bakımdan uygun olmadığı" hususları 19.11.1986 günlü, 7148 sayılı yazıyla davacıya bildirilmiştir.

Davacı bunun üzerine, 239 sayılı parsel taşınmazın bir bölümüne Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından sulama kanaleti geçirilmek suretiyle müdahale edilerek yola çıkışının önlenmesini öne sürüp yapılacak sifonlar-
bu kanaletin yol geçecek kadar kısmının kaldırılması suretiyle müdahalenin önlenmesine karar verilmesi istemiyle27.11.1986 günlü dilekçe ile adli yargı yerine başvurmuştur.

Elmalı Sulh Hukuk Mahkemesi; 23.12.1987 gününde, esas 1936/546, karar 1987/493 sayı ile;Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 13.Bölge Müdürlüğünce hazırlanan plan ve projenin uygulanması nedeniyle davacının taşınmazından sulama kanaleti geçirildiğinin anlaşıldığı, İdarenin işlemlerine karşı İdare Mahkemesinde dava açılması gerektiği gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, anılan karar~~ı~~temyiz edilmeyerek 4.2.1988 tarihinde kesinleşmiştir.

2- Bu karardan sonra davacı 27.11.1988 günlü dilekçesiyle İdare yargı yerine başvurmuştur.

Antalya İdare Mahkemesi; 2.2.1988 gününde, 1988/82-69 sayı ile; dava dilekçesindeki istemin yeterince açık olmadığı elatmanın önlenmesinin mi, yoksa geçit hakkı verilmesinin mi istenildiğinin anlaşılamadığı, dava dilekçesine dava konusu işlemin eklenmediği, iptal isteminde bulunulmadan

dava açıldığı gerekçesiyle ve 30 gün içinde belirtilen noksanlar tamamlanarak yeniden dava açmakta serbest olmak üzere dilekçenin reddine karar vermiştir.

Davacı, sözü edilen karar uyarınca verdiği 16.2.1988 günlü yenileme dilekçesinde; elatmanın önlenmesinde karar verilmesini istediğini belirtmiştir.

Antalya İdare Mahkemesi; 22.3.1988 gününde, 1988/136 sayı ile; " kamu hizmeti sırasında taşınmaz malı İdarenin tecavüz ve müdahalesine uğrayan kişi bundan dolayı tazminat davası açacak yerde yalnızca tecavüz ve müdahalenin önlenmesini isteyebilir. Böyle bir istemin ise Medeni Hukuk hükümlerine göre adli yargı yerine açılacak "müdahalenin men'i" davasına konu olabileceği açıktır. Bu tür uyumsuzluklara idari kararlara göre yürütülen hizmetlerden doğmuş olmasına karşın, mülkiyet hakkının özüne ilişkin bulunduğu adli yargı yerinin bakması gerekir. Bakılan davada, davacı ile davalı idare arasındaki uyumsuzluk Medeni Hukuk ve Borçlar hukukunun mülkiyet ve alacak-borç kurallarına göre çözümlenmesi gereken bir nitelik taşımaktadır. İdarenin söz konusu olan sulama kanaletini plan ve projeye göre yapmış olması sonucu değiştirmeyeceğinden ve ortada İdare Hukukundan doğan bir uyumsuzluk da bulunmadığından uyumsuzluğun görün ve çözümünün Elmalı Sulh Hukuk Mahkemesine ait olduğu kanaatine varılmıştır." gerekçesiyle 2247 Sayılı Yasanın 19. maddesi gereğince görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyumsuzluk Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

Dava dosyası ve ilgili belgeler Antalya İdare Mahkemesi Başkanlığının 31.3.1988 günlü, 1988/136 sayılı yazısı ekinde Uyumsuzluk Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyumsuzluk Mahkemesi Hukuk Bölümü; Muammer Turan'ın Başkanlığında, Kamil Kadıoğlu, Hüseyin Örmeci, Erol Çırakman, Aysel Fekiner, Taner Candemir ve Abdullah Demir'in katılmaları ile 13.6.1988 günlü toplantıda, geçici rapor-tör Danıştay Tetkik Hakimi Zehra Birden'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu'nun davada adli yargı yerinin, Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in davada idari yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Bir kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında idarece bir zararın doğmasına sebebiyet verilmesi halinde bu zararın tazmini istemiyle idari yargı yerinde; herhangi bir ayni hakka, ^{veya taşınmaz mala} yine idarece müdahale edilmesi halinde ise adli yargı yerinde dava açılması mümkündür. Kamu hizmetinin bir kanunla idareye görev olarak verilmiş olması/ ^{da} davanın idari yargı yerinde görülmesi için yetki şartı aranmaz. İdarenin taşınmaz mala veya ayni hakka müdahalesinin hukuka uygun yada aykırı olması işin esasını teşkil eder ve görevli mahkemece incelenmesi gerekir. Bu hususun görev uyumsuzluğunun çözümünde

dayanılacak bir esas oluşturduğu kabul edilemez.

Dosya içeriğinin incelenmesinden: Mursal-Tavullar-Pirhasanlar sulama projesinin uygulanması sırasında mülkiyeti davacıya ait olan 2390 sayılı parselin 00.91 metre karelik bölümüne davalı idarece kanalet döşenmesi sonucu parselin umumi yol ile bağlantısının kesildiği, böylece davacının mülkiyet hakkına müdahale edildiği, bunun üzerine, yapılacak sifonlarla kanaletin yol geçecek kadar kısmının kaldırılması suretiyle müdahalenin men'ine karar verilmesi istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava, mülkiyet hakkına vaki müdahalenin men'ine karar verilmesi istemiyle açılmış olduğundan uyuşmazlığın Medeni Kanun hükümleri uyarınca görüm ve çözümü adli yargı yerine ait bulunmaktadır.

Bu görüşe Başkan Muammer Turan katılmıştır.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Antalya İdare Mahkemesinin 22.3.1988 günlü, 1988/136 sayılı başvurusunun kabulüyle, Elmalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 23.12.1987 günlü 1986/546 esas, 1987/493 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına Başkan Muammer Turan'ın karşı oyu ve oyçokluğuyla 13.6.1988 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Muammer TURAN

Kararın yazımını
Ekli 20.2.88
A. Turan

Üye

Kamil Kaçoğlu

K. Kaçoğlu

Üye

Hüseyin Örmeci

H. Örmeci

Üye

Erol Çırakman

E. Çırakman

Üye

Aysel Pekiner

A. Pekiner

Üye

Taner Candemir

T. Candemir

Üye

Abdullah Demir

A. Demir

Z/B

D/E

zle

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/10

KARAR NO : 1988/16

KARŞIY YAZISI

O L A Y : 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, gerek kendi kurulus, görev ve yetkilerini belirten kanun, gerekse diğer kamu hukuku kurallarının tanıdığı yetki ve görevler dolayısıyla, Mursallar-Pirhasanlar-Tavullar köyleri arazilerinden 2000 hektarlık kısmının sulanması maksadıyla, yantıyı etüd ve profeller ve aldığı kararlar gereğince umumi yol kenarlarına kanalet inşaa ettirmiştir.

2) Davacının, maliki bulunduğu 236, 237 ve 239 parsel numaralı taşınmazlar bu sulama tesislerinden yararlanmakta, dolayısıyla kendisi de yapılan tesislerden memnun bulunmaktadır.

3) Davacının, tarlalarından, özel ve kısa bir yol ile umumi vole çıkmak amacıyla 20-3-1986 tarihinde, 234 ve 235 sayılı parsellerden geçit (irtifak) hakkı tanınması için bu parsellerin sahipleri Erdoğan Balıroğlu ve İbrahim Ali'ye karşı adli yarı verinde açılan dava, yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonunda biraz uzun mesafeden umumi vole çıkmak imkanı bulunduğu bahisle, 7.8.1986 günlü, 125-321 sayılı kararla reddedilmiştir.

4) Bilirkişi kroki ve raporunda, yapılan uzur sulama tesislerinin, umumi yol ile davacının 239 sayılı parselinin güney ve doğu tarafındaki sınırında (ortak noktalarında) tonlar 0,91 metrekenlik bir yer iszal ettiği belirtilmiş ise de davacı bundan şikayeti değildir. Ancak tarlalarından umumi vole geçebilmek için kanaletin uygun bir yerinde batma-çıkma (sifon) yapılmasını 14.11.1986 günlü dilekçe ile Devlet Su İşlerinde istemiş ve bu isteği idarece "projele peşilli sifon yerlerde sifon yapılması, ilave sifon yapılmasının teknik bakımından uygun olmadığı" 19.11.1986 günlü ve 7148 sayılı tasarı ile tasarı edilen idari işlemlerle belirlenmiş davacıya da tebliğ edilmiştir.

5) Davacı, kurum üzerine idarenin 19.11.1986 günlü, 7148 sayılı tedbir işlemlerini iptalini; kanaletin uygun bir yerinde sifon yapılmasıyla vole regiminin teminini 27.11.1986 günlü dava dilekçesiyle adli yarı verinde: **n n** 27.12.1987 günlü, 1986/46-1987/403 sayılı görev yönünden peş kanarı üzerine de itiraz idare Mahkemesinden dava yolu ile istenmiştir.

Bu duruma göre idarenin, doğrudan doğruya, yalnız bir icra ve eylem olarak herhangi bir aynî hakka veya taşınmaz mala müdahalesi söz konusu olmavıp idare hukuku kurallarına göre kamu hizmeti ve kamu yararı dolayısıyla, görev ve yetkisi ölçüsünden aldığı idari karar ve işlemlerine dayanan fiilleri mevcuttur. Bunun için davacı ve davalı arasındaki uyuşmazlığın çözüm ve çözümünün idari varı yerine ait olması gerektiği düşüncesiyle çoğunluğun "herhangi bir aynî hakka veya taşınmaz mala idarece müdahale edilmesi halinde adli varı yerinde dava açılması mümkündür " biçimindeki kararına katılmıyorum. 13.6.1988

Başkan

Muammer

G/T.

I

I